

"Поро пиалан улыт яндар шўман-влак:
нуно Юмым ужыт" (Мф. 5:8).

ШҮМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНБЫЙ ГАЗЕТ 6-по № 2013 ИЙ СЕНТЯБРЬ

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший архиепископ Иоаннын благословиталымыже почеш

Святой-влакын илышышт

"А тыгеже
нине кумыт эре
лийыт: ўшанымаш
(вера), ўшанен
вучымаш (надежда),
йӧратымаш (любовь),
но нунын кокла
гыч эн кугужо –
йӧратымаш."
(1Кор.13,13)

30 сентябрь – святой
орланыше Верам,
Надеждам, Любовым
да нунын аваштым,
Софиям, пагален
шарныме кече.

Император Адриан годым Римыште поро тулык вате София илен. Шочынжо итальянка лийын, но христиан верам кучен. София лум кугу ушакылым ончыкта, тиде ўдырамаш илышыж дене шке лумжым сулен. Софиан кум ўдыржō кушкын: 12 ияш Вера, 10 ияш Надежда да 9 ияш Любовь. Ава ўдыржō-влаклан лумым тыглай пуэн огыл, нине лум-влак христиан верам кучышо енын тун порылыкшым ончыктат. София поян да чапланыше ўдырамаш лийын гынат, шочшыжо-влакым изинекак пашалан туныктен. Ўдыр-влак изиак лудын моштеныт. Еш библиотекештышт чапланыше поэт Гомер ден Овидийын возымышт, Рим империйын историйжым каласкалыше папирус вудылкашамыч аралалтыныт. Но эн тун книгашт Святой Возымаш лийын.

София деке чўкыдын христиан-влак толыныт. Тудын порт воктенже мотор сад пелед кушкын. Тушто, виноград вондер лонгаште, тукумын шўгарже деке мланде йымачын корно каен. Тушеч христиан-влакын погынымо катакомбышко логалаш йōнан улмаш.

Римлян-влак тунам эше язычник лийыныт. Императорын кўштымыж почеш ола покшелне 43 метр кўкшытан Пантеоным, «юмо-влакын храмыштым», чоненыт. Юмшамычын кумылыштым савырышаш верч

ен-влак вольык надырым пуэныт, вольыкын кōргō арвержым йўдшō-кечыже йўлалтеныт, сандене Пантеонын куполжо ўмбалне эре шикш тўрген.

Но онаен-влакын мутыштан да кў але пу гыч ыштыме истукан-шамычлан ўшаным йомдарыше ен Римыште эре шукемын. Христос веран волгыдыжо олашке пурен, айдеме-шамычын чоныштым авалтен. Надыр пуымым чарныше-влакым чот поктылыныт, орландареныт. Христосын лумжым йўкын каласымылан тулеш йўлалтеныт, ир янлыклан кочкаш кудалтеныт, сандене христиан-влак кумалаш мланде йымалсе пещерыш погыненыт.

Софиан тыгай христиан погынымашым эртараш полшымыж нерген императорлан шижтареныт. Софиан марийже Рим верч шке илышыжым пуэн, Адриан тудым чот пагален да йōратен. Ўшанле енжын ватыже ынде ыресеш пудалыме Христослан ўшанаш тўналын мо?

– Мый тудын дене мутланен налам, да София нунын деч коранеш, – манын Адриан. – Ўдыр-влак Христос деч шōрлат гын, мый нунылан сай качым муын пуэм.

Кечывал каныш деч ончыч Софиан капкашкыже тўкалтеныт: «София, император эрла тыйым да ўдырет-влакым ужаш шона».

Молан ўжым София вигак умылен. Тудо шкеж верч огыл, а шочшыжо-влак верч тургыжланен: мландымбалысе сай илыш дене да окса дене алгаштараш тўналыт гын, нуно шоген кертыт мо?

– Христос верч орланаш ида лўд! Тудын Кугыжанышыште курымашлык илышым налшаш верч жаплан пуымо тиде илышым йомдараш ида лўд. Тендам орландараш тўналыт гын, Юмо тендан сусырдам паремда, тыланда курымашлык моторлыкым пуа, – манын София.

Вес кечын нуно кугыжа деке каеныт. Ош вургеман Адриан слон лу гыч ыштыме тронышто кугешнен шинчен. Тудо София ден ўдыржō-влакым тўткын эскерен, нунын мотор да яшката капкылан улмыштым ужын, ўмбакеже лўдде ончымышт гыч чон яндарлыкыштым шижин.

– Молан те мый денем саламлалтда, а Артемидалан вуйдам ышда саве? Таче вет тиде юмын пайремже, – шыдын йодын император.

– Юмо тыйын кидышкет мландымбалысе кугыжаныш-влакын пўрымашыштым кучыктен пуэн, сандене тыланет вуйнам савена, – ласкан вашештен София. – Но христиан-влак вуйыштым идоллан огыт саве. Ик Юмо гына святой – тиде Иисус Христос. Тудлан

иктылан вуйым савыман да служитлыман.

– София, тыйым палачлан пуаш да тулеш когартыме күртнӧ решоткаш кудалташ күлеш ыле, но мариетым шарныме лүмеш мый тидым ом ыште, – манын Адриан да Софиям ешыж дене пырля кум кечылан поян шонго ўдырамаш деке илаш колтен. Ты жапыште София ўдыржӧ-влакым эре туныктен да пенгыдемден:

– Шергакан ўдырем-влак! Шкендам тушманлан ондалаш ида пу. Кугыжа тыланда

чапле пӧлекым, поянлыкым, чапым сӧраш тўналеш. Чыла тиде шикш шаланыме гай, мардеж пуал ўшtmӧ пурак гай да кошкышо пеледыш гай пыта. Шке орланыме дене те тушманым сенеда да курымеш йывыртеда. Тудын верч орланыше-влакым мыйын

Иисус Христос Юмем ок кодо, эре тендан дене лиеш, подвигдам ужеш.

Вера, Надежда, Любовь аваштын ойлымем туткын колыштыныт да шўмышкышт пыштеныт. Адриан эн ончыч кумыныштлан иканаште сай илышым сӧрен. Вара кажныштым посна ўжыктен. Но Вера, Надежда, Любовь алгаштаралтын огытыл, Иисус Христослан ўшанле кодыныт. Сандене Адриан кажныштым посна орландараш кўштен.

Ончыч Верам кыраш тўналыт. Пенгыдылыкшым ужын, кугыжа тудын чызыжым пўчкыктен, но ўдырын сусыржо гыч вўр олмеш шӧр гына йоген. Вара тулеш когартыме күртнӧ решотка ўмбаке шогалтат: молитвам лудмыж дене Вера тыштат утаралтеш. Тунам тудым шокшо кишым да ўйым темыме подыш кудалтат – тушечат ўдыр илыше лектеш, а ен-влак кугыжам шолып вурсаш тўналыт. Император ўдырын вуйжым руалаш кўшта. Вера аважлан да шўжарже-шамычлан каласен шукта:

– Йӧратыме Утарышем ужаш да Тудым шер теммеш ончышаш верч мыланем шке корнем гыч коранаш огыл манын, авай, мыйын верч кумал. А те, йӧратыме шўжарем-влак, йӧратыме Господьнан святой ыресше дене палемдалтмынам шарныза. Ме Тудлан ўмырна мучко служитлаш сӧренна, сандене мучаш марте чытена. Ме ик аван шочшыжо улына, тудак мемнам ончен куштен. Тек мый

тыланда пример лиям, вет кӧргӧ куатнат мемнан икгай лийшаш.

Верам казнитлыме деч вара император Надежда ден Любовьлан Иисус Христос деч коранаш темла. Тореш лиймыштлан кӧра нунымат чот орландарат. Сенен огыт керт да вуйыштым руалыт.

А Софиялан чыла тидым ужаш да чыташ пўралтын. София ўдыржӧ-шамычын капыштым шергакан колоткаш пыштен, колеснице дене ола ӧрдыжкӧ луктын да

кўкшака вереш тоен.

Шкеже шўгар ўмбалне кум сутка эре кумалын, Господьым сӧрвален. Кум кече гыч тудым Господь Шке Пылпомыш Кугыжанышышкыже налын.

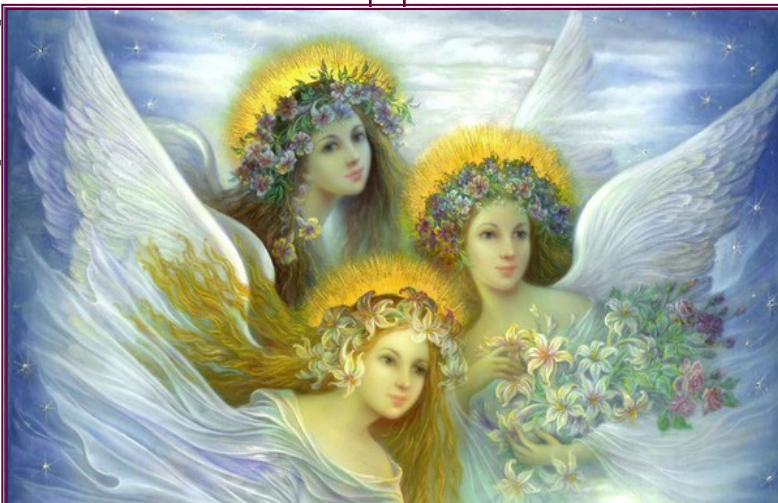
София святой орланыше ўдыржӧ-влак - Вера, Надежда, Любовь - дене пырля лиеш. Ўшаныше ен-

влак тудын колышо капшым, кугун пагален, ўдыржӧ-влак воктекак тоеныт.

Тиде мемнан курымем 137 ийыштыже лийын. Верам, Надеждам, Любовьым да нунын аваштым, Софиям, святой ликыш пуртеныт. Нунын святой капышт Эльзас олесе Эшо храмыште 777-ше ий годсек канат.

Святой орланыше Верам, Надеждам, Любовьым да нунын аваштым, Софиям, тўня мучко каже ийын 30 сентябрь кечын пагален шарнат, а эн чотшо – Российыште. Вет элыштына нунын лўмыштым шуко тўжем ўдыр ден ўдырамаш нумалеш.

А.ЧЕМЕКОВА ямдылен.

УВЕРТАРЫМАШ
 Морко посёлкысо
 Юмо Кончымо лүмеш
 черкын ик приделже святой
 орланыше Вера, Надежда,
 Любовь ден нунын София
 аваштлан пӧлеклалтын.
30 сентябрьыште
 тушто престол пайрем лиеш.
 Чыла кумыланым ты
 пайремыш пагален ўжына!

МУЖЫРАНМАШ

ТАИНСТВЕ

Мужыранмаш - тиде таинстве, кунам эрыкан (священник да черке ончылно) ўдыр дене каче коклаште икте-весылан ўшанымашым пуымаш мужыранмашышт суапландаралтеш. Икте-весылан полшаш да Юмын шўлыш дене йочам ыштен ончен-кушташ «благодать»-суапландарымаш йодалтеш да пуалтеш.

Мужыранмашым Юмо райыште ыштен (палемден). Адам ден Евам шочыктымеке, Юмо нуным суапландарен да нунылан каласен: «Тўланза да шукемза, мландым темыза да озаланыза». **(Быт. 1,28.)**

Иисус Христос икымше мужыранмашым Кана Галилейский олаште освятитлен. Пўрєен шке ачаж ден аважым кода да ватыж дене ушна; нуно коктын ик капда чон лийыт. **(Быт 2,24.)** Тек мужыранмашым чылан палат, вате-марийын малыме вакшыш (ложе, постель) языкдыме лийже, вет яжарланымаш да пелашым ондалышым Юмо судитла. **(Евр. 13,4.)**

Апостол Павел тыге кўшта: икте-весыдан нелылыкым нумалза, тыге те Христосын сугыньжым шуктеда. Мом Юмо ушен, айдеме ынже ойыро. **(Мф. 19,6.)**

Мужыранмаш деч ончыч пўтым кучыман, черкышке толын, языком касарыман да Причастийым подылман. Пўрєен ўдырамаш дечын кугурак – тудо еш илышым виктарен шога. Пўрєен - ешлан вуй. Тудо Юмо да

Кодшо кечылаште Моркысо Юмын Кончymo лўмеш черкыште Леонтий ача Валерий ден Маргарита Николаевмытым венчаен. Нуно Морко кундем Изи Маршан Нурўмбалне ик ой дене ваш келшен коло куд ий пырля илат. Ўдыр ден эргым ончен-куштен йол ўмбаке шогалтеныт. Кызыт нуным кум уныкашт куандарат.

Николаевмытын еш илыш кугыжанышын законжо дене веле огыл, ынде Юмын законжо денат келшыше

черке ончылно мутым куча.

Ўдырамаш пелашыжым чыла шотыштат колыштшаш. Пўрєен – уш, ўдырамаш – ешын чонжо. Ешыште икте-весым йўратымаш, пагалымаш, полишкалымаш веле озаланышаш. Но чаманаш логалеш, чылаже годым ешыште тыныслык огеш шижалт: марий ватыжым огеш акле, вате марийжым огеш колышт. Шуко еш венчаялтде, Юмын законжо дене келшыдымын ила. Ты годымак шуко самырык ўдыр-каче ЗАГС-ыштат огыт возалт. Нуно Юмын сугыньжым веле огыл, кугыжанышын законжымат огыт шукто. Тидыже нуным порылыкыш ок шукто.

Мужыранмаш таинством шочмын, вўргечын, кугарнян да рушарнян эртарат. Но ты годым черкысе кугу пайремла дечын ончыч да пўтў жапыште тидым ышташ огеш лий.

Тиде таинством черкыште веле эртараш лиеш.

Иерей ИГОРЬ САПАЕВ,
Сотнур селасе Святой Троице лўмеш
черкын настоятельже.
Волжский район

Тау Тылат, Юмын Ава!

Юмылан ўшаныдыме ег мланде ўмбалне уке манын шонем. Налаш Приволжский посёлкынам. Шукынжо Юмылан ўшанымыштым шылтат, а шкешт шыпак Юмын Аван Неупеваемая Чаша иконжо лўмеш часовныш толын, сортам чўктен, ылышыштлан кўлешым сўрвален йодын каят. Нуно Юмо дечын огыл, ег мыскылыме деч лўдын илат.

Часовнышто Валентина Викторовна Исаевапашамышта. Тений Марий епархийлан 20 ий темме лўмеш мемнан йўратыме Валентинанам «Знак усердного служения» дене палемденыт. Ме уло кумылын тудым саламлена! Валентина Викторовна чылаштым умылен, колышт мошта, кўлеш канашым пуа. Садланак тунемше-влак эрдене школыш кайымышт годым, экзамен-влак деч ончыч, часовныш пурен, Юмо деч полышым йодыт. Кечывал эртымеке, Валентина уэш йоча-влакым Юмылан таушташ вуча. Кугыен-влакланат канашым пуа. А канашыже чылалан икте:

Господь Иисус Христосым, Юмын Авам да Святой-влакым сўрвалаш да таушташ. Черле ег-влакымат тыште кажне кечын ужаш лиеш. Нуно пырля акафистым, каноним лудыт. Тыге посёлкышто кажне кечын Юмо деке молитва кўзен шога. Арнялан ик гана отец Евгений (Усков) толеш да «Неупиваемая Чаша» Юмын Авалан молебеным ышта. Ойлат, тиде молебенысе вўд шуко еным арака йўмў деч эмлен, ешыште келшымашым пенгыдемдаш полшен. Вет кажныже шке ўшанымашыж дене налеш.

Ий еда посёлкыш Крестный ход дене Юмын Аван Смоленский лўман иконжо пура. Крестный ходым отец Евгений дене пырля посёлкым вуйлатыше С.А.Агапов вашлиеш. Тидыже кажне енын чоныштыжо Юмылан ўшаным пенгыдемда. Крестный ходым йоча-влакат пеш вучат. Нуно тиде жапыште

шкаланышт кугыен гай чучыт. Адакшым чыла вере поян сий дене сийлат. Йочалан эше мо кўлеш? Нуно шке яндар чонышт дене калыкын ик ешыш чумыргымыштым, Юмын ончылно икгай улмыштым сайынрак шижыт. А батюшка-влак шергакан шочшо-влакыштым йўратыше ача гай улыт. Тидым чыла Юмын Ава ужын, колын шога. Шке йўратыме икшывыже-влакым Святой Леvedышыже дене чыла тушман деч петыра, Шочшо Эргыже Иисус Христос деч ласка, эрыкан ылышым сўрвален йодеш. Тау Тылат, Юмын Ава!

Вера НИКОЛАЕВА.
Волжский район.

ИК КУГУ ЕШ ГАЙ

Кенеж каныш жапыште авам да шўжарем дене пырля «Дети великой державы» православный лагерьыште лийна. Тудо Кўйык (Мамсинер) селасе храм деч кум менге чоло ўрдыжтў верланен ыле. Палаткан еш лагерьым почаш иерей Лев ден протоиерей Николай благословитленйт. Тушто ача-ава ден шочшышт, воскресный школыш коштшо тунемше-влак каненйт. Вич кече жапыште, эрдене кынелын, зарядкым ыштенна, эр молитвам лудынна, кочкынна. Кечывалым воспитатель-влак (тўрлў школ гыч туныктышо-влак) онай мероприятий-влакым эртаренйт. Ятырыштым Л.А.Иванова ден И.А.Горячкина ямдыленйт. Кажне кастене тулото воктене модынна, муренна. Вара кас молитвам лудынна. Кечын Святой памаш пеленсе изи пўяште йўштылынна. Ик кугу еш семын иленна.

Мемнан дек уна-влак толеденйт.

Нартас школын директоржо да военрукшо В.П.Семёнов противогазым чияш туныктыш, рвезе-влак автоматм поген ончышт, аралалтме приём-влакым пален нальыч. «Зарница» модыш онайын эртыш. Арбор школышто туризм кружокым вўдышў Л.Н.Семёнова да Российысе тўрлў ўчашымаште лийше Надя Демьянова туризм ден мастер-классым эртарышт. Пожарный-влак тулым йўрташ туныктышт. Полиций лейтенант А.В.Жданухин шке пашаже да Чечняште служитлымыж нерген каласкалыш. Торьял школышто тунемше-влак пеш пайдале представленийым ончыктышт. Лагерь мучашлалтме кечын «Воктенак Сочи» изи олимпиаде лие. Мыланна чылаланна грамотым кучыктышт. Вес ийын уэш вашлияш кутырен келшышна.

Лиана СЕМЁНОВА.

Марий Турек район, Арбор школ.

Черкыште мылам келша

Мемнан Сотнур селаште мотор черке шога. Тудо Свято-Троицкий лўмым нумалеш. Тушко Сотнур кундемысе калык коштеш. Службым Игорьяча эртара. Тудо шкеже Сотнур школым тунем пытарен, вара Марий Кугыжаныш университетыште шинчымашым поген. Ынде ныл ий черкыште службым нангая. Ме черкыш ешге коштына. Тушеч толмеке, чонемлан пеш ласкан чучеш. Тушто чылажат мотор. Юмоҥа-влак пеш сылне улыт. Мый Юмо дечын тазалыкым, сайын тунемаш полшаш йодам.

Кажне рушарнян чонем черкышкак ўжеш. Тушто мылам пеш келша.

Настя Александрова, 5 кл.

ЛАГЕРЬЫШТЕ КЕЛШЕН

Кенез каныш жапыште мый
Шап ер воктене православный
лагерьыште лийынам. Тудо
«Фаворский свет» маналтын.
«Келшымаш» отрядыштына коло
ныл ег лийынна. Вожатыйна,
Марина Владимировна, мемнам
сайлан гына туныктен. Эрдене
кынешке, молитвам лудынна.
Кажне кастене Крестный
ход дене коштынна да адак
молитвам лудынна. Мый эше
тушто футболла модынам да
ияш тунемынам. Тыгак куштенна,
түрлө модыш дене модынна.
Мылам лагерыште пеш келшен.

Георгий САПАЕВ, 1 кл.
Волжский район,
Сотнур школ.

ПИАЛАН ЛИЙЫШТ МАНЫН

2001 ий сентябрьыште Марий епархий пелен Черке да социал полыш пӧлкам почыныт. Тудо Марий Элын социал аралтыш учрежденийла дене кылым ышта да епархийысе чыла черке приходын пашажым ик семын викара. Тӱрлӧ амаллан кӧра туткарыш логалше енлан: тудо кеч илиме вер деч посна кодшо шонгыен, черле кугыен але инвалид йоча, сонгыра, удан колшо але энертышдыме мӱшкыран ӱдырамаш лийже – тыште полшаш ямде улыт. Тыште пашам шуктен шогаш акаш-шӱжар-влакым лӱмын курсышто туныктат.

Оксам муаш тӱрлӧ йӧным кычалыт. Мутлан, 2012 ийыште преподобный Серафим Саровскийын фондшо «Юмын Аван Леvedышыж

йымалне» проектым сайлан шотлен. Юмын Шочыктышо Эн Святой Аван Леvedмыж лӱмеш черке Волжский благочинийын Эмеково селаштыже верланен. Тудын пелен шкет кодшо шонгыен-влаклан ыштыме пӧртым тӱзаташ тиде фондынат ойырымо оксаже полшен.

Кызыт кугу тўткыш самырык ешлан, ава ден йочан тазалыкшылан ойыралтеш. Йошкар-Оласе вузлаште да епархийын приходлаштыже ончыкылык ача-ава-влакын клубыштым почит.

Российысе да Марий кундемысе калык чотым ешарышаш, аван мўшкырыштыжő иланыше йочан таза лийшашыже верч тыршат, азам кудалтыме ваштареш акцийым эртарат. Шуко шочшан ешлан вургемым пуат, тидлан спонсорым кычалыт але мо кўлешым ен-влак деч лўмын погат.

Эн тўнжő – пиалан еш илыш дене илаш да таза йоча-влакым ончен кушташ манын, Юмын да Юмын Аван полишыштлан энгерташ туныктат.

Черке пашаен-влак ятыр сай шонымашым илышыш пуртат. Мўндыр ялыште медпунктым петырат гын, нелылыкыш логалше калыклан полшаш ямде улыт. Оралтылан але айдеме илышлан лўдыкшő лийме годым шкем кузе кучаш да мом ышташ туныктат. Христос Шочмо кечын да пайрем арня мучко черкыла воктене кўчен шогышо-влаклан кочкыш котомкам пуэдат. Интернат-школлаште кушшо йоча-влакым тўрлő онай конкурсыш ушат.

КӦН ЧОНЫШТО ЮМО – ТУДО ЭН ПИАЛАН

Черке – айдемылан эрык шӱлышым, чон ласкалыкым пуышо вер. Тышке я куан, а утларакше неле годым толына, вий-куатым, илышлан ӱшаным налын, чоннам лыпландарен, мӱнгӱ пӱртылына.

Кугезе кочам, Яков Ефимович Ефимов, Морко районысо Азъялыште 1885 ийыште шочын. Вич ияшак ача-ава деч посна кодын. Шольыж дене когыныштым, чаманен, пошкудо илаш пуртен. Пеленышт ача-аван Евангелий книгашт лийын. Тиде книга араленыт. Школыш кошташ пернен огыл гынат, эр-кас эре тудым лудыныт. Кочам моткоч пашаче кушкын. Ыштен моштыдымо сомылжо лийынат огыл. Чыла пашам шке вийже дене ыштен, иктымат тарлен огыл. Шке ял ӱдырым, Просковийым, марлан налмеке, кум икшывышт шочын: мыйын ковам Тачана, Лезук, Иван. Тиде пиалан еш Юмо дене пенгыде кылым кучен.

Кугезе кочам шочшыжо-влакым Юмым жаплаш, пашам йӱраташ, пошкудо-влакым пагалаш туныктен. 1937 ийысе репрессий пагыт тудымат тӱкалыде коден огыл: кугезе кочамым еш гыч поген нангаеныт. Амалже могай манын йодмеке, тудлан ойланыт: «Тый шолып Юмын книга лудат да моылан шаркалет».

Неле пагыт лишеммым кугезе кочай чонжо дене шижын да Евангелийым кок йӱд возак тулеш олтен. Тачана ковам ойла ыле: «Книга огеш йӱлӧ, тул торашке ынже волгалт манын, чыла окнам шовыч дене пӱрден шынден. Кумшо кечын ачай деке толыч, а ме чыланат шортын шоген кодна. Ачайым шынден нангайымеке, оралтым рончаш толын шогалыч. Пошкудо ӱдырамаш ойла: «Тачана, мыняр тувырым чиен кертыда, ӱмбала чийыза, а ыресдам ик жаплан шылтыза».

Тыге Яков Ефимовичым 8 ийлан эрык деч посна коденыт, но кок ий гыч тудо туберкулез дене черланен колен. Еш курымлан суртоза деч посна кодын, кугезе ковам тӱвыт сокыр лийын.

Кочам, Татьяна Яковлевна, нигунамат Юмо деч ойырлен огыл. Юмын чыла пайремжым пайремлен. Шарнем: ачам туныктышо лийынат, ковам Юмылукшым пӱртыштӧ огыл, а тошто кӱшыл клатыште веранден ыле. Тудо эре Озаныш коштын. Мыланна «поланым ужалаш каем» манын. Шыгыремдыме жап эртымек, авам ойлен: «Коват черкыш коштын, поланже амал веле лийын».

Юмо дене икана танлалтше айдеме нигунамат, нигӱланат осалым ок ыште, тудо шке ача-аважымат жапла, ен-влакымат пагала. Ме ешна дене Юмын чыла пайремжым пагалена, а Кугече – мемнан ик эн йӱратыме пайремна! Кӧн чоныштыжо Юмылан вер уло - тудо эн пиалан айдеме!

**Нина ИВАНОВА,
Коркатово лицейыште
марий йылмым да литературым
туныктышо. Морко район.**

СЕНТЯБРЬ-ОКТАБРЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

11 сентябрь - Пророк, Предтече да Господьым Тынеш Пуртышо Иоаннын вуйжым руалме кече.

21 сентябрь – Эреак Ыдыр Улшо да Юмым Шочыктышо Эн Святой Владычицан Шочмыжо.

27 сентябрь – Эн Пагалыме да Илышым Ыштыше Господьын Ыресшым нӧлталме кече.

30 сентябрь – Святой орланыше Вера, Надежда, Любовь да нунын авашт Софиям шарныме кече.

8 октябрь - Радонежын игуменже да уло Российын чудотворецше преподобный Сергийын вес тӱняшке кайыме кечыже.

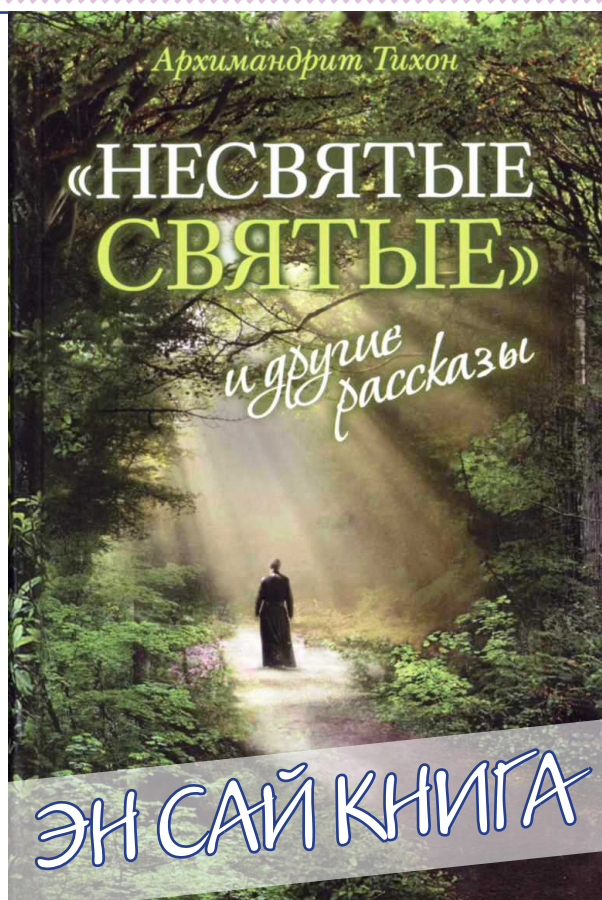
9 октябрь - Апостол да евангелист Иоанн Богословын вес тӱняшке кайыме кечыже.

14 октябрь – Эре Ыдыр Мариян да Юмым Шочыктышо Эн Яндар Владычицан Леvedышыже (Покро пайрем).

23 октябрь – Оптинысе преподобный Амвросийын кечыже.

26 октябрь – Юмын Аван Иверский юмонаже лӱмеш пайрем.

КНИГА ПОЛКЫШТО

Кажне православный христианин шкенжын Юмо дене вашлийме Поро Увержым каласкален кертеш, маныт. Тек тудо Юмын Эргым шке шинчаж дене ужшо апостолын возымо кӱкшытыш ок шу, но тиде посна егын шижмашыже, шонымашыже, илен лекмыже.

Архимандрит Тихон Шевкуновын «Несвятые святы» книгажым кидышкет налат гын, изи годсекак палыме книга лудмо куаным уэш шижат. Тиде книгаште монах-влакын илышышт нерген ойлалтеш: могай амал дене ег-влак монастырьыш каят, могай шонымаш дене да кузе тушто илат – пален

налат. Тыланет нине волгыдо чонан ег-влак коклаште улметла чучеш, сандене лудаш тӱналше еным книга деч ойыраш йӧсӧ.

Псковско-Печерский Лаврым арален кодымо подвиг сар годым Россий верч кредалмаш дене итак. Тиде кредалмаште Кугу Отечественный сарын тулан корнымым эртыше салтак-влак ончылно улыт, вет икымше монахше нуно лийыныт. Монах-шамычын молитвашт дене калык ила, эл аралалтеш. Ме тыште кумдан палыме Иоанн Крестьянкин да моло шонго монах-шамыч дене вашлийына, черке службо эртыме нерген пален налына, илышыште лийше тӱрлӧ онгай вашлиймаште пуйто шкеак улына.

Мландымбал илыш дене чеверласыше монах-влакым самырык тукум алмашта. Нунын койыш ойыртемашт, кугурак-шамыч полшымо дене пенгыдеммышт нерген пеш онгайын возымо. Тиде книгагым кидышкет налат але интернет полшымо дене электронный вариантым лудат гын, шке чонетым утарышаш верч икымше ошкылым ыштет.

Черкекеш монахы – ветераны войны.
9 мая. 1984 год

Ўярня эртыме рушарнян,
протитлаш йодмо кечын,
Оршанке район, Кугу Ёрша
ялыште шочын-кушшо, а
кызыт Йошкар-Олаште
илише Татьяна Анатольевна
Лебедеван чоныштыжо тыгай
почеламут шочын.

ТАУ, АВАЙ!

Поро кумыл авайлан,
Эн мотор, эн сай енлан
Кумыл тодылт шомакем,
Тауштен мутем ойлем.
Тау лийже авайлан
Ош тўняшке лукмыжлан,
Яндар капым пумыжлан,
Чеве́р чурийвылышлан.
Шыргыжал, йочам ончен,
«Кугу лийже» ман ойлен.
Поро ласка мутшо ден(е)
Осал дечын арален.
Илыш корныш ужатен,
Лач шкет кодын, ойгырен.
Кызыт ынде ойлынем:
– Ит коляне, аваем.
Юмо дечын сөрвален,
Сукалтен йодам Юмем:
– Ўмыржым кужун шуйдаре,
Чонжым утыр куандаре!
Авана вет икте веле.
Йодмынам саешак пыште.
Порсын кумыл аваемже,
Ўмыр мучко иктым веле
Кертам йодын тый дечет:
– Ўдыретлан ит шыдешке,
Мутемлан вуеш ит нал,
Мыйым чаманен протитле,
Сайын код да сайын иле,
Юмо полшыжо тылат!

Куанен чиялмена

КАЛЫКЫН УШ-АКЫЛ ПОЯНЛЫКШЕ:

Нимогай кайыкат шке пыжашыжым огеш амыртыл.
Тенгыл тореш киймыже годым туныктен отыл гын, кутышеш
шуйнен вочмекше от туныкто.
Моторлыкым огыл, порылыкым кычал.
Поро пелаш дене йокрокланаш от ярсе, ойгымат от пале.
Йоратымашым, тулым да кокыртышым калык дечын от шылте.
Марий ден вате коклашке пырдыж гай ит шогал.
Марий ден вате – ик паша, ик кап-кыл, ик чон.
Кажне пöрт озажлан көра шога.
Кажне пöрт озажлан көра мотор.
Шке суртышто пöрт пырдыжат полша.
Ен умшаште мо улмым ит ончо, эрдене эрак кынен
да шке ыште.

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ГАЗЕТ

Учредитель:

Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархий.

Савыктыше: Кусарыше комиссий.

Редакцийын адресше: Йошкар-Ола,
Вознесенский урем, 81, 224 каб.,

тел.: 45-39-54. **E-mail:** marlagazet@mail.ru

Редакционный советым вуйлатыше:

иерей Николай Чузаев.

Тўн редактор: А.Титов.

Компьютер дене погышо да

келыштарыше: Д.Смирнов.

РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ГАЗЕТЫМ ШАЛА КЫШКЫЛТАШ

ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!

Тираж: 900 экз.